

کاربرد و آزمون درس
سوم فارسی ششم
دبستان

www.mamplus.com

سؤال ۱

www.mamplus.com

هم معنی کلمه‌ی مشخص شده در هر جمله را داخل کمانک بنویس.

* در روزگاران قدیم ملیک قدرتمندی بر سرزمین بزرگی حکومت می‌کرد. (_____)

* او جام را تمیز شست و بی‌درنگ از آب پر کرد. (_____)

* شکارچی سوار بر مرکب خود به هر سو می‌تاخت تا شکاری بیابد. (_____)

* نوشیدن آب زهرآلود سبب هلاک او شد. (_____)

* کودکان پاکیزه و خوش‌رو مانند دسته گل‌های دماغ‌پرور موجب نشاط می‌شوند. (_____)

* از شنیدن آن خبر، دچار ملال شد. (_____)

* صواب آن است که دو چندان که بگویی، بشنوی. (_____)

سؤال ۲

نشانه‌ی (،) را در جای مناسب قرار بده.

«کم گوی و گزیده گوی چون در

تا ز اندک تو جهان شود پر»

سؤال ۲

نمونه‌ی زیر را بخوان و مانند آن انجام بده.

(یک ماه)
من ماهی یک بار موهایم را کوتاه می‌کنم.
(موجود زنده)
پدر ماهی را در حوض خانه انداخت.

ماهی

(_____)

(_____)

آبی

(_____)

(_____)

روزی

سؤال ۴

تو هم دو کلمه، مثل کلمات بالا، مثال بزن و جمله بساز.

_____ } _____
_____ }

_____ } _____
_____ }

سؤال ۵

در جاهای خالی، کلمات مناسب بنویس.

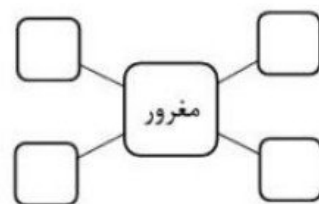
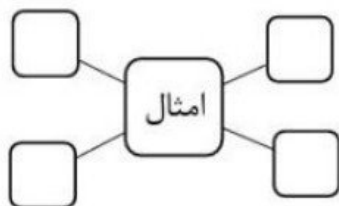
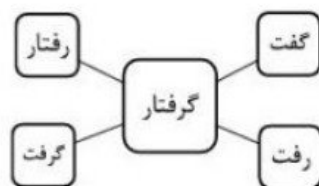
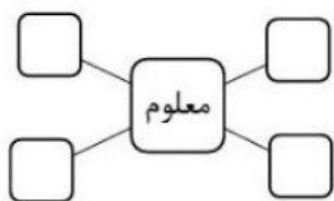
«با این که سخن به _____ آب است.

کم گفتن هر سخن، _____ است.»

۱. معنی واژگان زیر را بنویسید.

۱- کمند:	۲- مَلِک:	۳- چیره:	۴- مالا مال:
۵- هَلاک:	۶- بی‌درنگ:	۷- مجال:	۸- صواب:
۹- مَلال:	۱۰- دُر:	۱۱- دِماغ‌پرور:	۱۲- رکاب‌دار:

۲. مانند نمونه، با استفاده از حروفِ واژه‌های داخلِ نمودار، واژه‌های جدید بسازید.

۳. مانند نمونه کامل کنید.

کاری ← زخم کاری ← کار به معنی عمیق
 کاری ← کاری داشتم. ← یک کار داشتم.

کاری

آبادی

آبی

فارسی ششم دبستان

سؤالات و دانستنی‌های درس سوم : هوشیاری

کامل کنید... www.mamplus.com

۱- با توجه به هم‌خانواده‌ی کلمه‌های داده شده، جاهای خالی را با حرف‌های مناسب کامل کنید.

الف) قواعد ← قا...ده ب) سند ← ا...ناد پ) الفاظ ← ت...فظ ت) اعضا ← عض...ت

درست یا نادرست ...

 × √

۲- کلمه‌ی «رکاب‌دار» سه‌هجایی است.

 × √

۳- در کلمه‌ی «جام» و «مجموع» هم‌خانواده هستند.

 × √

۴- گل‌کار یک کلمه‌ی ۲ هجایی است.

پاسخ دهید...

۵- برای هر کدام از کلمه‌های زیر یک «متضاد» بنویسید.

تفاوت ← پیوسته ← افزوده ←

۶- در بیت «کم گوی و گزیده گوی، چون دُر / تا ز اندک تو، جهان شود پُر»، فعل‌ها را پیدا کنید.

۷- در متن‌های زیر، اشتباه‌های املایی را پیدا و آن‌ها را اصلاح کنید.

الف) در این حال، تشنگی، بر او چیر شد. مرکب را به هر دو طرف می‌طاخت و دشت و صحرا می‌پیمود.

ب) شاه از شدت تشنگی خشمگین شد. باز را بر زمین کوبید و حلاک کرد.

۸- در متن زیر، کلمه‌های دوهجایی را پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید.

«در این حال، رکاب‌دار شاه رسید و باز را کشته دید و شاه را تشنه یافت. بی‌درنگ، جام را پاکیزه شست و خواست که به شاه آب دهد.»

۹- مفهوم ضرب‌المثل «دشمن دانا بلندت می‌کند / بر زمینت می‌زند نادان دوست» چیست؟

۱۰- منظور از بیت «کم گوی و گزیده گوی چون دُر / تا ز اندک تو جهان شود پُر» چیست؟

۱۱- از میان واژگان زیر، واژه‌های هم‌خانواده را کنار هم بنویسید.

میراث - افتخار - ارث - وحدت - متحد - فخر

۱۲- برای هر واژه، یک هم‌خانواده بنویسید.

۱- منبع: ۲- مخلوط: ۳- لطف: ۴- عظمت:

۱۳- بیت قبلی بیت زیر چیست؟

یک دسته گل دماغ پرور / از خرمن صد گیاه بهتر

«در زمان قدیم، پادشاهی بود که به شکار و گردش علاقه داشت و پیوسته به قصد شکار، اسب می‌تاخت و کمند در گردن حیوانات می‌انداخت. این پادشاه بازی داشت که به یک پرواز، پرنندگان را از آسمان فرود می‌آورد.»

۱۵- کتاب «انوار سهیلی» اثر کیست؟ نام دو اثر دیگر این نویسنده را بنویسید.

۱۶- مفهوم مصراع «آن خشت بود که پر توان زد» چیست؟

انتخاب کنید...

۱۷- کدام گروه از کلمه‌های زیر، با بقیه متفاوت است؟

(۱) شاهد، شاهد (۲) نظم، ناظم (۳) علم، عمل (۴) کتاب، مکتب

۱۸- در بیت «با این که سخن به لطف آب است / کم گفتن هر سخن، صواب است» کدام کلمه‌ها قافیه هستند؟

(۱) آب - صواب (۲) است - است (۳) آب است - صواب است (۴) سخن - سخن

۱۹- «کم گوی و گزیده گوی، چون دُر» کدام یک از انواع جمله است؟

(۱) خبری (۲) عاطفی (۳) پرسشی (۴) امری

۲۰- کدام یک از کلمه‌های زیر، جمع است؟

(۱) داستان (۲) ایران (۳) بزرگان (۴) نگاهبان

۲۱- کدام کلمه با بقیه مترادف نیست؟

(۱) مشکوک (۲) عظمت (۳) شکوه (۴) شوکت

۲۲- در نوشتن «شرح حال» نوشتن کدام یک از موارد زیر، اهمیت کم‌تری دارد؟

(۱) زمان و محل تولد (۲) ویژگی‌های اخلاقی (۳) ویژگی‌های جسمی (۴) ویژگی‌های همه‌ی اعضای خانواده

۲۳- کدام یک از عبارت‌های زیر، «صفت و موصوف» است؟

(۱) زبان فارسی (۲) اعضای خانواده (۳) دوستان خوب (۴) پیمان محبت

۲۴- رابطه‌ی فراز و فرود مانند رابطه‌ی است.

(۱) صواب و ثواب (۲) بیرون و خارج (۳) صبر و طاقت (۴) رهایی و اسارت

۲۵- همه‌ی گزینه‌ها درست معنی شده است به جز گزینه‌ی ...

(۱) ملال: غم (۲) خشت: آجر خام

(۳) رکاب‌دار: شخص سوارکاری که همراه پادشاه است. (۴) مرکب: اسب

۲۶- کدام گزینه را نمی‌توان به دو صورت خواند؟

(۱) او هر روزنامه‌ای می‌خواند. (۲) این پادشاه، بازی داشت.

(۳) شاهنامه را خواند. (۴) شاه این باز را دوست داشت.

شماره دانش‌آموز:

تاریخ:

دبستان:

نام و نام خانوادگی:

۱- برای هر یک از کلمه‌های زیر ، دو کلمه‌ی هم‌خانواده بنویسید.

قصه : ، حرکت : ، هلاک : ،
جمع : ، رکاب : ، لطف : ،

۲- با توجه به درس « هوشیاری » و شعر « سخن » کلمه‌هایی را که نشانه‌های زیر در آن‌ها به کار رفته است ، پیدا کنید و بنویسید.

ق	ه	ط	ع	ح
.....
.....
.....
.....
.....
.....

۳- معنی و مفهوم بیت زیر را بنویسید.

کم گوی و گزیده گوی ، چون دُر
تا ز اندک تو ، جهان شود پر

.....

۴- معنی هر یک از واژه‌های زیر را بنویسید. www.mamplus.com

کنند : میگ : مجال : پیوسته :
صواب : جام : دماغ پرور : آزرده‌خاطر :

۵- متضاد هر یک از واژه‌های زیر را بنویسید.

قدیم : فرود : زلال : مالامال :

۶- برای هر واژه ، دو صفت مناسب بنویسید.

چشمه : سخن : جام :

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

کاربرگ فارسی پایه‌ی ششم دبستان (هوشیاری)

شماره دانش آموز:

تاریخ:

دبستان:

نام و نام خانوادگی:

۷- در جمله‌های زیر ، فعل‌ها را مشخص کنید و آن‌ها را در جای خالی بنویسید.

در زمان قدیم ، پادشاهی بود که به شکار و گردش علاقه داشت و پیوسته به قصد شکار ، اسب می‌تاخت و کمند در گردن حیوانات می‌انداخت. این پادشاه ، بازی داشت که به یک پرواز ، پرندگان را از آسمان فرود می‌آورد.

۸- برای هر کدام از واژه‌های زیر ، دو جمله با معنی و مفهوم متفاوت بنویسید. www.mamplus.com

روزی :

شادی :

۹- حکایت زیر را بخوانید و هر جا لازم است نشانه‌های نگارشی مناسب بگذارید ، سپس مفهوم حکایت را در یک بند کوتاه توضیح دهید.

بازرگانی را هزار دینار خسارت افتاد پسر را گفت نباید که این سخن با کسی در میان نمی‌گفت ای پدر فرمان تراست نگویم و لکن خواهم مرا بر فایده‌ی این مطلع گردانی که مصلحت در نهان داشتن چیست گفت تا مصیبت دو نشود یکی نقصان مایه و دیگر شامت همسایه

نظر آموزگار :